

kaj besed, že je odjeknil iz izbe strel. Osebe, katere so čule pok, so prihitele v hišo in so našle Suhača nezavestnega v mlaki krvi. Tekoč mu je pognal v vrat revolversko kroglo. Hudo ranjenega so takoj obvezali in je bil prepeljan z rešilnim avtomobilom v ptujsko bolnišnico. Obstreljeni je v bolnišnici 23. junija umrl. Omenjena soseda sta se med seboj tožarila.

Dalje časa iskan tat žita prijet. V gozdu na Kamenščaku pri Ljutomeru so prijeli orožniki Jožka Stojka z Mote. Očitajo mu štiri vlome, pri katerih je pokradel pšenico, koruzo in druga živila.

Tat odnesel meso in mast. Jožef Pihler, kmet v Ločicah pri Ptuju, je spravil zadnje dni seno s travnika. Ko se je vrnil domov, je opazil, da je dobil v odsotnosti nezaželjen obisk. Neznani tat mu je sunil vso mast in meso v vrednosti 500 din.

Nenavadna hudobija. V vinogradu Antona Finka v Vešeniku pri Slov. Konjicah so še neodkriti zlobe v noči poškodovale 400 komadov trt s tem, da so uničili šparone. Približna škoda je cenjena na 2000 din za letos. Ker se pa skrajno zlobna poškodba v treh letih ne bo mogla nadomestiti, znaša v celoti preko 6000 din.

Kratko na svobodi. 43 letni delavec iz Pristove pri Šmarju pri Jelšah je presedel pred kratkim sedemletno ječo v mariborski kaznilnici radi kraje. Prvo priložnost v svobodi je uporabil v to, da je izmaknil v noči pekovskemu mojstru Avguštinu Terglavu iz Gaberja pri Celju kolo. V Celju v Cankarjevi ulici je teta na kolesu zaustavil stražnik in ga je pozval, naj mu sledi na stražnico. Zasačeni tat je odvrzel kolo in se je spustil v beg proti Zavodni, stražnik jo je ubral za beguncem. Pod Jožefovim hribom je policist dohitel teta, ga je odgnal na stražnico, kjer je priznal dejanje in je bil koj izročen sodišču.

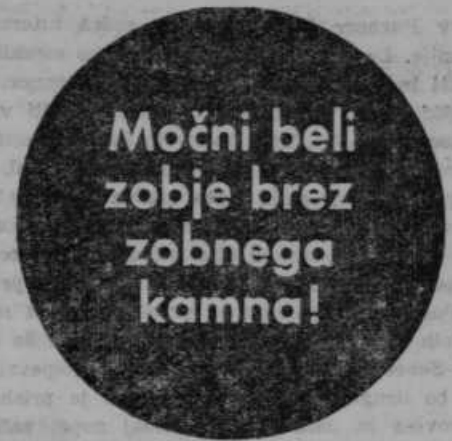
Nevarnega vlomilca so aretirali v Ljubljani. V Ljubljani so prijeli in zaprli na podstrešju hiše Vladimirja Lokarja v Ko-

menskega ulici 30 letnega vlomilca Avgusta Sotošeka iz Podsrede. Sotošek je strokovnjak za vlome na podstrešja in mu očitajo po tej aretaciji 20 nedovoljenih izpraznitev shramb.

Prosluli tolovaj prijet. Orožniki iz Vevč pri Ljubljani so prijeli v Sp. Hrušici v zasebni sobi proslulega tolovaja Ignaca Salaja. Imenovani je star 36 let, rojen v Crensovcih v Prekmurju in se je ukvarjal z vsem mogočim. Nekaj časa je bil krovec, nato čevljar, pozneje trgovski potnik in končno je postal razbojnik. Bil je dvakrat kaznovan radi nekih vlovov na tri leta ječe, vsega pa je prebil po zaporih osem let. Salaj je pobegnil letos 5. januarja kot aretiranec iz splošne bolnišnice v Ljubljani in se je spretno izmikal oblasti. Po pobegu so domnevali, da se je zatekel kam na Hrvaško, a je ostal v resnici v okolici Ljubljane, kjer je bil strah in trepet zlasti vsem in krajem od Ježice proti Sostrem in Lazam. Salaja dolžijo v zadnjem času desetih večjih vlovov, pri katerih se je polastil bogatega plena. Ob aretaciji je presenečeni tolovaj pograbil velik revolver in ga je nameril proti prvemu orožniku. Njegov tovariš je hitro priskočil in iztrgal Salaju revolver iz rok. Razbojnik se je udal orožnikom šele po razorožitvi.

Slovenska Krajina

Sobota. Pri nas je gostovala ljubljanska drama. To je bilo prvo uradno gostovanje naše drame. Sobota je pokazala, da zna ceniti tako visoko ustanovo naše kulture in jezika. Trikrat so gostje nastopili na odru, in sicer z zelo izbranim sporedom. Prvi večer so predvajali Gogoljevo dramo »Ženitev«. Na praznik sv. R. T. popoldan so gledali naši otroci priljubljeno pravljico »Snežulčica«, zvečer pa je imela Sobota priliko videti na odru Nušičevo komedijo »Pokojnik«. Pri vseh predstavah smo imeli priliko slišati lepo dovršeno slovensko besedo in do podrobnosti podano igranje. Dvorana je bila pri vseh predstavah nabito polna. S tem smo naj-

Sargov

KALODONT

proti zobnemu kamnu

bolje pokazali, kako znamo ceniti naše kulturne ustanove in tudi, kako smo potrebni ravno mi ob meji velikega naroda slovenske besede. Drama ni imela pri nas materialnih koristi, saj to ni bil njen namen, imela je pa velik moralni učinek in ravno radi tega smo vodstvu drame kakor tudi igralcem zelo hvaležni. Želimo, da ne bo dolgo, da bomo zopet lahko videli igrance, ki smo jih tako vzljubili.

Šalamenci. Čudno se nam zdi, da hodijo otroci iz naše vasi v dve šoli, in sicer katoličani k Sv. Sebeščanu, luterani pa v Puconce. Tudi naši otroci morajo čutiti politiko. Nekateri prej vsegamogoči ljudje so hoteli na vsak način spraviti našo deco v šolo v Puconce, ker je pri Sebeščanu šolsko poslopje, ki je last katoličanov in dobi cerkev najemnino. Zahtevali so komisijo, ki naj dožene, kam je otrokom bližje, ali k Sebeščanu ali v Puconce. Vsek pameten človek se je temu smejal, ker že otroci vedo, da je k Sebeščanu bližje kot v Puconce. Meriti bi se namreč morala daljava do šol, ne pa morda le do prvih postopij. In glejte čudo! Dognali so, da

Osem delavcev utonilo v petroleju

V mehškem Tampicu so pri vrtnanju za novimi petrolejskimi vrečami naleteli delavci na izredno močan izvir, ki je s takšno silo bruhnil na dan, da je bila odprtina y par minutah zalita do vrha. Delavci so se v strahu za življenje zatekli v bližnjo kantino, katero je petrolej kmalu dosegel. Osem delavcev je pri tem utonilo, ostali so se rešili z urnim begom.

Gosti iz papirja

Neki angleški vojak indijske armade, po imenu Herbert Wratton, je naznanil angleškemu patentnemu uradu nenavaden patent. V svojem prostem času v Indiji je v neki samotni garniziji našel možnost, kako bi se dale gosil izdelovati iz papirja. Za ta namen

Januš Golec:

Ponarejevalci

Po pripovedovanju strica z Dravskega polja iz pretekle in sedanje dobe

Nemotena pot ga je ugrela, moči so mu pojemale vsled bolečin. Njegov pobeg se je zavlekel v ure radi počasne hoje in ovinkov, katere je moral delati po polju, ker se le ni upal na čisto odprt kolojov.

Pri dobrih prijateljih

Ves onemogel se je priplazil v pozni noči do vasi Loka na Dravskem polju. Potrkal je pri dobrem znancu. Ta mu je odprl in se ga je tako prestrašil, da je na glas zakričal pri prvem pogledu na nočno strašilo v nenavadni obleki. Šele Jurijev preseči glas je prijatelja spomnil nedavne aretacije poznega gosta, ki išče najbrž pomoči ter kritja pred zasledovalci. Spustil ga je v hišo. Begunec se je zgrudil za peč in niti govoriti ni mogel radi šklebetanja zob. Znanec ga je okrepčal z žganjem ter čajem, ga spravil v posteljo in šele izpod tople odeje je Jurij povlekel v presledkih, kako so ga že imeli zaprtega in je zaenkrat srečno pobegnil iz bolnišnice. Razlagal je, da si ni upal na materin dom v Rošnje radi

25

orožnikov, kateri ga bodo že koj drugi dan na vse zgodaj tamkaj iskali. Zavlekel se je z zadnjimi močmi v sosedno Loko, kjer se mora odpočiti nekaj dni ter dobiti drugo obleko.

Orožniška patrolja je pretaknila drugo predpoldne za beguncem vso Rošnje. Nikdo ni vedel povedati, da bi se bil iskani zatekel tjakaj. Na srečo orožnikov v sosedno Loko ni bilo, ampak so zavili v šentjanski gozd, kamor bi se resno preganjani človek skrtil najlažje.

Jurij se je nemoteno odpočival v Loki dva dni in si hladil s previtki nič dobrega obetajoče rane. Dobrosrčni gostitelj mu je izprosil pri sosedih obleko. V navadnega poljanca oblečen je odšel po dveh dneh na večer v Starošince. Tam se je nameraval ali pozdraviti ali pa umreti pri dobrih ter usmiljenih ljudeh.

V njemu dobro znani vasi je kmalu preprosil nekega posestnika, da mu je dal zatočišče, dokler se ne pozdravi. Jurij je ostal v bolniški postelji v Starošincih celih deset tednov. Usmiljeni Samaritan mu je kupoval v mestu zdravila, s katerimi si je izpiral rane. Dobival je izdatno hrano, premagal je kljub jetičnosti vnetje in rane so se mu začele celiti brez vsake zdravniške pomoči.

je v Puconce bližje, kjer je sedež luteranske župnije. Dognali so, ker so pač tako morali dognati in otroci so bili dodeljeni v Puconce. Katoliški starši pa otrok niso hoteli pustiti v Puconce in so še dalje hodili k Sebeščanu. Šalamenci so takrat še pripadali puconski občini, zdaj pripadajo že k naši. Naša občina je takrat zahtevala od puconske občine prispevek za katoliške stroke, pa seveda niso nič dobili, ker so pač otroci dobili njihov šolski okoliš in lahko pridejo v Puconce. Katoliki so prosili na vseh mero-dajnih mestih, da naj ja pustijo otroke še dalje pri Sebeščanu, da bodo tudi sami prispevali, če ne bo drugega izhoda. Na pomoč je priskočila banovina in dala podporo. Zdaj zopet zahteva puconska občina prispevek od naše občine za luteranske otroke. Cel babilon je že vse skupaj. Edini izhod je, da bi se naj sedaj oblast pobrigala, da bi bili otroci iz šalamenc dodeljeni naši šoli, ker itak pripadajo tudi pod našo občino, in katoliki pod našo župnijo. Naj se še enkrat premeri razdalja, prepričani smo namreč, da sedaj oblast ne bo merila s političnimi metri.

Vestnik ZAKS

Iz delovanja ZAKS

Zveza absolventov kmetijskih šol, posebno pa mariborska podružnica zveze, je nad vse lepo sprejela zastopnike češkoslovaških kmetijskih organizacij, ki so dne 21. junija zvečer v St. Tiju prekoračili državno mejo. Na meji sta jih čakala zastopnik zveze in zastopnik mariborske podružnice, ki sta jih spremljala v Maribor, kjer so brate Čeha sprejeli estali odlični zastopniki mesta Maribora in društva, kakor tudi številni člani ZAKS. Dne 22. junija je za brate Čeha daroval sv. mašo na Slomškovem grobu g. ravnatelj Hrastelj. Po ogledu vinarske šole, kjer jih je pogostil g. ravnatelj Priol, so se bratje Čehi v spremstvu zastopnika ZAKS in zastopnika ban-ske uprave podali v Ptuj, kjer jih je slovesno sprejela ptujška podružnica ZAKS. Iz Ptuja so se podali gostje v Ormož, kjer jih je pogostila ormoška podružnica ZAKS, na kar so se izletniki podali na Hrvaško in dalje proti morju. Za mladišinske mednarodne dneve pridejo v Ljubljano,

na kar se preko naše lepe Gorenjske vrnejo v svojo domovino.

Tovariši absolventi, ki se zanimajo za prakso v Nemčiji, se naj obrnejo na zvezo v Ljubljano, kjer dobe podrobnejša navodila. Na razpolago je še nekaj mest.

Cez par dni bo seja ožjega odbora ZAKS, na kateri se bodo brezpogojno črtali tisti, ki svojih obveznosti s tem, da bi plačali članarino, niso izpolnili. Kdor članarino res še ne more plačati, se naj vsaj pismeno opraviči, da bo to storil. Blagajnike podružnic pa pozivamo, da članarino, ki so jo pobrali, takoj nakažejo zvezi.

Ormoška podružnica ZAKS priredi 3. julija celodnevni izlet z avtobusi v Prekmurje. Vozni-na znaša za člane ZAKS-s člansko izkaznico 30 din, za nečlane 40 din. Kdor se želi izleta udeležiti, naj omenjeni znesek vsaj do 1. julija nakaže blagajniku Rajh Francu, logarju pri Veliki Nedelji. Podrobnejša navodila o izletu daje tajnik Avgust Podgoršek, oskrbnik, Velika Nedelja.

Predsedniki, tajniki in blagajniki podružnic Prevalje, Slov. Konjice, Slov. Bistrica, Ptuj, Ormož, Ljutomer ter Jarenina se strogo obvezno pozivajo na okrožno sejo, ki bo 17. julija ob 9. uri dopoldne v prostorih Gambrove restavracije v Mariboru. Dnevni red: Izvolitev okrožnega odbora, izdelava načrta bodočega dela in raznaterosti.

Vsi člani ZAKS se pozivajo, da pri proslavitvi 20 letnice osvoboditve Maribora sodelujejo. Pri-prave za proslavitev vodi tov. Doberšek Tit, na katerega se je obracati po navodila. Kot zastopniki kmečkega stanu moramo pokazati na ta dan dostojno, pristno kmečko življenje. Kako se bo to izvedlo, se informirajte pri omenjenem tova-rišu.

*

Zasliševanje pred sovjetsko čeko

Po varšavskem »Meču« prinaša »Golos Rossii« v Zofiji poročilo inozemskega strokovnjaka, ki je prišel pred sodišče razvpite Čeke ali tajne policije. Če Čeka že tuje-ga državljan tako pritiska, potem ni čud-

no, če ruske državljanke spravlja ob pamet, da namišljene grehe priznajo. Poročilo se takole glasi:

V sobi, kamor so me pripeljali na zaslišanje, je sedel preiskovalni sodnik. Na desni in levi od njega sta sedela dva njegova pomočnika. Prigovarjali so mi, naj priznam, da sem agent nemške tajne policije Gestapo. Jaz sem vkljub vsem grožnjam trdil, da tega ne priznam. Ker so videli, da se ne vdam, so molčali. Potem je eden izmed pomočnikov sodnika vrgel žveplenko na tla ter mi je ukazal, da naj jo pobrem. Jaz sem se nagnil, da bi to storil, a v tem trenutku je padel strašen udarec po tilniku. Pred očmi se mi je potemnelo in padel s n.

K zavesti sem zopet prišel, ko so mi pljusknili v lice kupico hladne vode. Skušal sem lice obrisati z robcem. Tedaj pa mi je eden izmed pomočnikov sodnika pljunil v obraz. Enkrat — in še drugič. Jaz nisem več vzdržal in sem ga napadel s pestjo. Na to so — kot je bilo vidno — čakali. Planili so name in so me kruto tepli. Ko sem padel, so me suvali z nogami.

Nato so posadili inženerja v ječo prve kategorije, kjer je stala voda do gležnja. Dnevno je dobil 60—70 gramov kruha in vode.

Po preteku sedmih dni so me zopet poklicali na zaslišanje. Grozili so mi in me silili, da naj priznam svojo zvezo z Gestapo. Ker jim nisem izpolnil želje, so me neustojljivo tepli.

Nazadnje, ko je inženjer predsedel mesec dni v ječi druge kategorije — suh pod, deska za spati in 70 dkg kruha na dan — so ga poklicali na tretje zaslišanje.

Pred zaslišanjem so mi dali dober obed: kokošjo juho, pečenko in kompot. Ko sem obed končal, je preiskovalni sodnik zopet zahteval, da priznam zvezo z Gestapo. Jaz sem mu povedal v obraz, da se ne dam kupiti z dobrim obedom in da tega nikdar ne bom priznal.

Tedaj so me posadili na poseben stol z visokim prislonom. Sedeti sem moral mir-

Deset tednov je precej dolgo. V tem času tudi orožniki niso držali križem rok. Prepatruljirali so vse dravskopoljske goščave, v naseljih pregledali sumljive hiše ter najbolj skrivna pribežališča — a vse zaman! Precej hudo ranjeni ter oboleli begunec se je tako skrtil pred oblastjo, da ni zapustil nobene sledi in ni znal nikdo povedati, katero smer si je izbral za pobeg. Po tolikih brezuspešnih iskanjih in povpraševanjih so javili orožniki sodišču, da se je moral Jurij Potočnik zateči in skriti kam na Hrvaško, kjer ga bo mogoče najti čez dalje časa.

Vse orožniške pogone je srečno preстал v Starošincih se zdraveči ponarejevalec in se je toplo zahvaljeval gostitelju, kateri je tvegala zanj za slučaj izsleditve hudo kazni. Najbrž v vasi sami ni znal nikdo za Jurija, razen onih, ki so mu stregli. Ti slednji so skrbno molčali, koga skrivajo in mu pomagajo do zopetnega zdravja.

V Starošincih se je zgodilo samo enkrat, da je zavohal Jurijevo skrivališče neki živinski barantač. Od Potočnikovega gospodarja je imel na posodo vole ter par tisočakov. Grozil je z ovadbo, ako mu zaščitnik zločinca ne spregleda dolga in ne prepusti za vselej volov. Ogroženi dobričina je peljal izsiljevalca k Juriju. Pogled na prepadeni obraz ranjenca je na-

silneža tako presunil, da se je začel prijazno pogovarjati z Jurijem, ponudil mu je tobaka in mu je obljubil pri odhodu kurjo pečenko, da bo poprej okreval in si opomogel. Celo ta je molčal liki grob in je pošiljal oslabelemu bolniku vse mogoče pri-boljške v nadi, da se bo že spomnil nanj, ko se bo pocelil in se zopet posvetil ponarejanju.

Ljudski glas o Juriju

Ko je bil Jurij Potočnik po preteku desetih tednov toliko pri moči, da je lahko vstajal s postelje in je hodil po sobi, so se že bili tudi orožniki umirili. Vse Dravsko polje je domnevalo svojega najbolj brihtnega rojaka kje med Hrvati. Znanci so si ga želeli v svojo sredino. Govorili so očito, če se vrne, ga bodo znali skriti, da ga ne bo izsledilo nobeno še tako bistro orožniško oko.

Posrečeni in najdrznejši Jurijev pobeg je obdal mojstra z vencem občudovanja. Ljudje so raztrosili o njegovem junaštvu mnogo več, nego je bila resnica. Postal je pravi ljudski junak in dobrotnik. Jurij ni kradel, ni pobijal, le denar je delal in ga je hotel deliti med poljanske siromake. Tako početje vendar ni bil noben greh v očeh navadnega človeka! Pri delu na njivah in travnikih si je pripovedoval

je uporabljal zavijalni papir nabojnih zavitkov. Nekatere izmed gosli, ki jih je tako izdelal, imajo čudovit zvok cremonskih instrumentov. Strokovnjaki pravijo, da utegne ta izum ustvariti prevzat v izdelovanju gosli. Za izdelavo enih papirnih gosli bo rabil izvežban delavec okrog 40 ur. Izdelava s stroji ne prihaja v poštev.

Največja ura na svetu Največjo uro na svetu so postavili na 267 metrov dolgem peronu glavne postaje v Lipskem. Njen kazalnik ima premer 2.70 m. Na tej postaji, ki je največja v Nemčiji, je 200 ur in vse so priključene na uro, katere tek urejajo vsako jutro po nekem Morseovem znaku iz Berlina. Vseh teh 200 ur poganja elektrika.